

tartásom igazságtalan volt, kétségtelen, de természetes. És miközben vártam rá, sorokat kergettem: „Reverrons-nous jamais le paradis lointin“. Viszontlátjuk-e még a távoli édent. „Ma patrie est la faim la misère et l’amour“. Hazám az éhség, a nyomor s a szerelem és a sorok mögött hat év minden fekete emléke reszketett. Idegemben egy átélt embervihar messzi rezdüléseivel vártam reá, aki megtanított a reményre. És amikor megláttam, úgy éreztem, az emberben sem csalódtam. Arcán hordja a nagy magánosok tiszteletet követelő szomorúságát és idegenségét. Szavaiban pedig a rajongók fojtott büvöletét. Amikor verseit szavalta, a nyitott ablakokon át betolakodott a poraiból feléledt Budapest zaja, de a vers szállt a mindennapi élet lármáján túl, hogy megtanítsa a világot arra az igazságra, hogy

„a háború csak úgy ér véget,
Ha belőle az Ember jut ki győztesen.“

Madácsy László

Elza — Keringő

Aragon

*Hová futsz gondolat hová futsz te árva
Az izzó homokban térden marad a Sziinx
Talán a győzelem mozdulatlansága
Nem oly szép ha hideg kőbe van is zárva
S a vén hajóról elröpülni szárnya sincs*

*Mi ez a varázskeringő mely elragad
Mint egy örült eszme büvöletes karma
Lenn suhan a véres idő lábam alatt
Többé nem ez a száj mondja a szavakat
Miféle megejtő müzsika ez Elza*

*Saumuri bor ez a babonás keringő
Karodban aléltan ittam e tűzitalt.
Aranyszín hajad most büvölet legyintő
Járjuk e nevedzenditő
Varázskeringőt Elza járja s járja majd*

*Hol öröm kergette perceink Montmartre-ra
Feledni hej hányszor vittük a bút s a jajt
Csillagos szép szemét az éj már lezárta
De a szív dobbant szavára
Maga kárára Elza járja s járja majd*

*Aztán álomsarkán megfordult az élet
Hány barát a múlté Kártyát kevert egyik
Spongyák szerelméről tartott nagy beszédet
A másik s most árnyak férgék
Rágják a rémület hercegőit*

Emlékezz egy éjen hogy mondta hogy bügta
 Egy néger lányka azt a drága furcsa dalt
 S reggel mint köszöntött ismerős száz ucca
 Hány éjt nyelt az öröm kútja
 Így el ki tudja Elza járja s járja majd

Vettünk mi biz irógépet is hitelbe
 Akkor megismertük a gondot és a bajt
 Filiérünk se volt de drága volt szívembe
 Minden gond csak a szád nevetne
 Rám örökre Elza járja s járja majd

Azután az élet üvegsarkán fordult
 A sors cigánya új baljós vonót cserélt
 Kegyetlen világba léptünk hol feldult
 Lelek hordozták a nagy bűt
 És tüttel fizették a könnyet és a vért

Hús gyöngyöt kőöntyüt villogó nyakéket
 Mit kényes asszony csak óhajtott és akart
 Kezecske semmiből teremtett tündérek
 Ujjával Hozd el oh igézet
 Azt az inséget Elza járja s járja majd

Newyorkból Berlinből Rióból keresték
 Mit ujjad esténként virágos sorba varrt
 Csillogó villogó vakító kövecské
 Szép szemed fényét ellesték
 S visszaverdesték Elza járja s járja majd

Azután az élet fordult a düh sarkán
 Villámok cikkáztak a neoncsovön át
 Vad felhő-paripák zúgtak el az orkán
 Lángvető kocsiját ragadván
 Dob'a cserélte a dzsessz a harmonikát

Kin a tánc-mester hol a dölyfös úr Cézár
 Sok éhes vad sakált ártatlan vérre tart
 De Lázár sirján im mi szél dühöngve száll
 Hallo! mily furcsán muzsikál
 Dala szinte fáj Elza járja s járja majd

Át meg át vergődünk bús sorson ciklonon
 Pokol szállt a földre az ég is jajt akart
 De minden borzalom elmegy egy hajnalon
 Szerelmen nincs hatal hatalom
 Nincs halál hatalom Elza járja s járja majd

Szalmasarkán fordult azután az élet
 Gyermekszemmel nézett ártatlan kedvesen
 A föld megijodik s elcsitul a végzet
 De a háború csak úgy ér véget
 Ha belőle az Ember jut ki győztesen

Szerelmeknek csak egy neve van a remény,
 Benne fogan az új varázs szimfónia
 S te ki hallod e dalt a meggyötrődött szegény
 Francia föld fia fel a szívvvel fejjel
 Aki dalol csak ezt lehet dalolnia

Fordította MADÁCSY LÁSZLÓ

Bolyongó tavasz

Aragon

Mint a kifutó fiú ki koszorút cipel
 A Holtaknak egész napon át
 Virágaid ezrivel
 Bolyongsz május én piros májusom
 Kiért annyi ifjú áldozta fel magát

A vörös tetőket eső ölelgeti
 Dühödtt kedvvel
 A külváros lyukas fellegei
 Ócska sátorlapként libegnek fel
 S a város a vén szekér nyekergeti
 Korhadt kerekét
 Sikolt a nyomor elég elég
 A zápor törölgeti a festéket a házról
 S elgereblyézi a füstöt a határról
 Rozsdás szelek nyitogatják a zárat
 Hej ez a tavasz nagyon várat
 Magára s nem tudom hol rekedt
 Csukd be szemed csukd be Nézzed
 Tán Spire vagy Karlsruhe felett

Itt ifjúság ott friss víz madarak zöld lombja
 Naprendszerű önzés tunyák félős jussa
 A nagy újság az élet hol minden oly furcsa
 A véletlent is megvérzi a nádasok csonkja.

Emitt az álmodás tilos tündetündér
 Ott a bakó ugrál mint a kerge bak
 A hajnal vért hint el fák alatt
 Erdős ég köszönti a márványos eget
 Lovak ügetése tűnő titok neked
 Mely nem hagy mást mint
 Márgás krétás görbe vonalat
 A horizont megett.

Pacsirta

Itt vajudó világ gügyög
Pacsirta pacsirta
 De szép a mezők palástja
 Búza bükköny bürök
Pacsirta pacsirta pacsirta
 Édes barátomat a Májust lovaggá üti most az ég
 Miközben a csönd neszezi dárdás erdejét
 A torony delet üt *pacsirta pacsirta*
Pacsirta pacsirta pacsirta pacsirta
 Ugyanannyit üt az idő zengő pajzsán
 Trombiták zengjétek a gyürköző májust harsány
 Szóval S az új lovag mosolya Napé a tón
 Hol az angolna légy felé vág villanón
 Mire vársz bolyongó hősöm mire mond
 Hogy szabaddá tedd te álmodó bolond
 A földet az alvó hercegasszonyt
 Kinek kék szeme könnyek fürge
 Patakja titkok sötét tükre

Hidegüző kedves május
 Itt e földön bárhová juss
 Varázsszóval mézes szádon
 Nárciszszinű paripádon
 Messzi dobja mankóját a
 Bús koldús ki jöttöd várta
 És merre jársz felfordul a
 Világ mint a bábuk sora
 Melybe golyó vágott bele
 Mondd lovagom mi lehet-e
 Bűvölet mely tűzként támad
 Ametre csak lovad vágat
 Pásztor és rab király s vitéz
 Bomlott szívvel messzire néz

Pacsirta

Egy órát elütötte rég
 S eszedbe se jutott az ebéd
 Rég
 S eszedbe se jutott az ebéd

Pacsirta

A bakter vánszorogva nyit kaput
 Aludt
 A rabszolgák hada munkába megy
 Nagy itt a kegy

Pacsirta

S a hárangok össze-vissza ütnek

Pacsirta

*Mi van veled üresszemű agyongyötrött város
Kinek iskoláin ott táncol a tűz a legjobb táncos
S ki hosszú dermedt tekintettel nézed
Az idegen madáréket a szélben.*

Fordította MADÁCSY LÁSZLÓ

Tér

*Egy átló alélt a létre keresztbe; s kivégzést várnak a katonák
a semmi van képzelt keretbe s málló nagy falon át
haránt egy büszke irat harsogja, épp a minap
rőfös nyitott a közelben, nem messze csaknem helyben
s úgy lehet ebben van mindent igazság!
rossz skatulyák csak a házak, őrizni vélik a teret,
ám ha százszor is kulcsra zárnak, ablakon, résen elcsepeg
zárt kicsi tér ki a nagyba, s elfolyik mikéért a tej,
világtengelyre fölaggatva feszül a föld, mint a labda
tornateremben, hol a mester öklével durván pofozza,
néhány elektron sajátmagát üzi, mint hátsó lábát a kutya,
s a lófej az Orionban (talán testére vár a tunya)
álló csillagok között, a szorosban pont háromszáz
hős adta éltét, hogy a perzsák útját feltartsák,
csak egy trappolt poros Marathonnál, kivel üzenték, hogy a hon áll
s a hívívő lelkét kiadta,
meteor zúg és ijedten néz szét e szörnyű kietlen
emberi tájon s már menne tovább,
de nagyívű röptét sebes futását megbéklyózzák,
a tapadás meg a nehézkedés, hülyék hülyéknek bölintnak: bizony
csak a diákok ösztöne éber, mert rombdodekaéder, a gula meg a kúp
jó nassolások a térből, papírból enyvezik s mélyről
buzog bennük a hit s a forma kegyesen jelzi tereit
különben nem volna csak pusztá ür
s köztudomású, hogy egyedül, még a semmi is semmi,
mert csupán elképzelni, valahoi ott kell lenni.*

SOÓKY ANDRÁS

Visszairom . . .

Valami elsuhant.

*Az este mozdulatlan fekete szobor.
A fákon nyári patina: a por,
mely villog, mint egy bús reflexió.*

Valami elsuhant.

*Komor szívemben pár zizegő szólam,
rossz kedvemét egy elkopott írónnal
visszairom a suhanó időbe.*

TÓTH SÁNDOR